

Висновок

Фахівець ветеринарної медицини має вміти застосовувати знання і навички в практичній діяльності, які мають забезпечити зменшення рівня захворюваності тварин, підтримання оптимального рівня їх продуктивності, одержання якісної та безпечної продукції.

Сьогодні розвитку тваринництва, на наш погляд, ставиться головна ціль досягнення максимуму продукції з мінімальними витратами без врахування рівня добробуту і захисту тварин.

Подальше вивчення особливостей поведінки, гомеостазу, фізіологічних потреб, інших чинників, які допомагають визначати рівень добробуту продуктивних тварин, сприятиме більш повному і швидкому забезпеченню економічного й ветеринарного благополуччя тваринництва. Проведення наукових досліджень у цьому напрямі має стати одним із основних завдань зоологічної та ветеринарної науки.

УДК 636.8.09:616.995.428:615.28 (045)

Раїса ШАГАНЕНКО, канд. вет. наук, доцент;

Наталія КОЗІЙ, канд. вет. наук, доцент;

Наталія АВРАМЕНКО, канд. вет. наук, доцент;

Володимир ШАГАНЕНКО, канд. вет. наук, доцент;

Ярослав КОЗАЧЕНКО, магістрант

Білоцерківський національний аграрний університет
dep.parasitology@btsau.edu.ua

ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ХІМІОТЕРАПЕВТИЧНИМИ ЗАСОБАМИ ЗАХИСТУ ТА ЛІКУВАННЯ КОТІВ ЗА ОТОДЕКТОЗУ

Саркоптоїдози м'ясоїдних тварин належать до інвазійних хвороб, які характеризуються високою контагіозністю й можливістю необмеженого поширення. В усіх країнах світу серед домашніх та диких м'ясоїдних тварин отодектоз надзвичайно поширений. Збудник отодектозу у котів – кліщ-шкіроїд *Otodectes cynotis*, паразитує на внутрішній поверхні шкіри вушної раковини і в зовнішньому слуховому проході. В Україні отодектоз реєструють у багатьох областях та великих містах. Ураженість серед котів сягає 41,6 %, собак – 37,9 % [1, с. 1; 2, с. 45]. Інші автори зазначають, що серед котів відсоток ураження становить 31,6 %, собак – 8,6 %, найменше у 4-6-річних тварин, відповідно, серед котів – 17,5 %, собак – 1,7 %. На отодектоз хворіють тварини усіх вікових груп, але найчастіше віком до 1-го року та старше 6-ти років. Найбільш часто хворіють молоді і старі тварини зі зниженим імунітетом [3, с. 175-177].

Ціль роботи. Провести аналіз доступних джерел та визначити номенклатуру протипаразитарних препаратів, що використовують для профілактики та лікування котів за отодектозу на фармацевтичному ринку ветеринарних препаратів України.

Результати досліджень та обговорення. У практиці ветеринарних лікарів для лікування котів, хворих отодектозом, застосовують препарати: на холку (краплі Spot-on), у слуховий прохід (розчини, мазі, гелі) та ін'єкційні.

Проаналізувавши доступні джерела, препарати у формі крапель Spot-on, що наявні на фармацевтичному ринку території України застосовують як з лікувальною, так і профілактичною метою у котів за отодектозу, дані наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Протипаразитарні краплі на холку (Spot-on) на фармацевтичному ринку ветеринарних препаратів України для захисту та лікування котів від збудника отодектозу

Найменування препарату	Діючі речовини	Вага тварини
Адвокат (Advocate) (Bayer)	- імідаклоприд - моксидектин	- до 4 кг - 4-8 кг
Прінокат (Prinocate) (KRKA)	- імідаклоприд - моксидектин	- до 4 кг - 4-8 кг
Golden Defence (Palladium)	- імідаклоприд - моксидектин	- до 4 кг - 4-8 кг
Мега Стоп (ProVet)	- імідаклоприд - івермектин	- до 4 кг - 4-8 кг
Стронгхолд Плюс (Stronghold Plus) (Zoetis)	- селамектин - сароланер	- до 2,5 кг - 2,5-5 кг - 5-10 кг
Стронгхолд (Stronghold) (Zoetis)	- селамектин	- кошенята - до 2,5 кг - - 2,6-7,5 кг
Селафорт (Selafort) (KRKA)	- селамектин	- до 2,5 кг - 2,6-7,5 кг - 7,6-10 кг
Бравекто (Bravecto) (MSD Animal Health)	- флуранер	- 1,2-2,8 кг - 2,8-6,25 кг - 6,25-12,5кг
Бравекто Плюс (Bravecto Plus) (MSD Animal Health)	- флуранер - моксидектин	- 1,2-2,8 кг - 2,8-6,25 кг - 6,25-12,5кг
Unicum (Unicum)	- імідаклоприд	- 1-4 кг - 4-8 кг
AnimAll (VetLine)	- імідаклоприд	- до 4 кг - 4-10 кг
ЕктоСтоп (Модес)	- фіпроніл - івермектин	- до 4 кг - 4-8 кг

**Протипаразитарні препарати, що застосовують у вушну раковину
для лікування котів за отодектозу на фармацевтичному ринку
ветеринарних препаратів України**

Назва препарату	Діючі речовини	Дія
Мазь Орідерміл (Oridermyl) (Vetoquinol Biowet Sp zoo / Vetoquinol SA)	перметрин, неоміцину сульфат, ністатин, тріамцинолону ацетонід, лідокаїн	акарицидна, антимікробна, фунгіцидна, протизапальна, знеболююча
Краплі Отоспектрин (Kela)	поліміксин b сульфат, неоміцин сульфат, сульфірем, лідокаїну гідрохлорид, дексаметазон	акарицидна, фунгіцидна, антимікробна, протисвербіжна, протизапальна
Краплі AnimAll (VetLine)	поліміксин, неоміцин сульфат, лідокаїну гідрохлорид, сульфірем, екстракт нагідок, екстракт ромашки, екстракт очанки	акарицидна, антимікробна, протизапальна, болезаспокійлива, антисептична
Краплі Отофлорекс (Біотестлаб)	івермектин, клотримазол, флуорфенікол, бетаметазон	акарицидна, протизапальна, антимікробна, фунгіцидна, протисвербіжна,
Офтальмо-гель (Бровафарма)	івермектин, тилозину тартрат, ксероформ	акарицидна, бактерицидна, протизапальна
Мазь Новертинова (Укрзооветпромпостач)	аверсектин	акарицидна
Івермікол-гель (Фарматон)	івермектин, d-пантенол	акарицидна
Краплі Амітразин (Фарматон)	амітраз	акарицидна
Краплі Амітразин Плюс (Продукт)	амітраз	акарицидна
Краплі Амітразин Ультра (O.L.KAR)	амітраз	акарицидна
Краплі Бурди (O.L.KAR)	діазинон, преднізолон	акарицидна, протизапальна
Краплі Акаростоп (ProVET)	амітраз	акарицидна
Краплі Фронтлайн Spot-On (Frontline) (Merial)	фіпроніл, бутилгідроксианізол, бутилгідрокситолуен, ексципієнт	інсектоакарицидна
Краплі Фиприст Spot-On (Fiprist) (KRKA)	фіпроніл	інсектоакарицидна
Краплі Perfect Spot-On (Ветсинтез)	фіпроніл, альфа- циперметрин	інсектоакарицидна
Краплі Акарокіл Spot-On (Укрзооветпромпостач)	фіпроніл, цифлутрин, пирипроксифен	інсектоакарицидна

Якщо захворювання супроводжується ускладненнями за поєднання бактеріальної інфекції, то у таких випадках обов'язковим є комплексний підхід до лікування. Окрім етіотропної терапії, є необхідним застосування антибактеріальних речовин та засобів, спрямованих на усунення запального процесу, больового симптому, набряку та забезпечення протисвербіжної дії. Для запобігання додатковому травмуванню вушних раковин твариною під час лікування рекомендується використовувати елизаветовський комір. Важливо враховувати особливості збудника хвороби *Otodectes cynotis* та дотримуватися принципів лікування: якщо в будинку мешкає кілька котів або собак, то від вушного кліща профілактично обробляються всіх домашніх улюбленці без винятку; якщо у тварини уражене одне вухо, то обов'язково лікуванню піддають обидва. Для цього використовують протипаразитарні засоби відповідно до виду тварини, її віку та ваги.

Тому, лікування має бути комплексним і окрім специфічних засобів лікування має охоплювати патогенетичну та симптоматичну терапію [4, с. 159]. Підтримати імунітет тварини якісним збалансованим раціоном або вітамінно-мінеральним комплексом.

Ветеринарні препарати, що застосовуються у слуховий прохід для лікування, котів хворих отодектозом, на фармацевтичному ринку України зазначено у табл. 2.

Запобігти виникненню отодектозу у котів легше, ніж його лікувати. Регулярна обробка котів спеціальними протипаразитарними препаратами, що діють проти кліщів *Otodectes cynotis*, дозволить забути про проблему назавжди. Це найкраща профілактика захворювання. Навіть якщо вушний кліщ у котів і з'явиться, то власник у разі своєчасної профілактики не помітить, як позбавить її від цього захворювання. Щомісячної обробки потребують тварини, які гуляють на вулиці, відвідують виставки, беруть участь у в'язці.

Висновок. Фармацевтичний ринок ветеринарних препаратів України представлений протипаразитарними краплями Spot-On, до складу яких входять речовини етіотропної терапії вузького спектра, а саме – інсекто-акарицидної дії.

Засоби місцевої дії для застосування у вушну раковину представлені переважно комплексними препаратами широкого спектра, що забезпечують акарицидну, антимікробну, протизапальну, знеболюючу та фунгіцидну дії.

Список бібліографічних посилань

1. Гальчинська О. К., Козловська А. В. Отодектоз котів: сучасні підходи у діагностиці та лікуванні. *Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2015. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nd_2015_6_17.

2. Самусенко О. В., Шаганенко Р. В. Лікування котів за отодектозу. *Актуальні проблеми ветеринарної медицини* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. магістрантів (БНАУ, 20 листопада 2020 р.). Біла Церква, 2020. С. 45–46. URL: http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/7155/1/otodektozu_kotiv.pdf

3. Номерчук Д. Г., Семенко О. В. Особливості поширення отодектозу м'ясоїдних. *Науковий вісник НУБіП України*. Серія: Ветеринарна медицина. 2018. 138 с. URL: http://dglib.nubip.edu.ua:8080/jsrui/bitstream/123456789/8551/1/175_Semenko.pdf

4. Етіотропна терапія котів за отодектозу / Н. В. Авраменко, А. А. Антіпов, Н. В. Козій [та ін.]. *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (ПДАУ, 20-21 жовтня 2021 р.). Полтава, 2021. С. 159–161. URL: <http://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/1239/zbirnyktez2021poltava.pdf>

УДК 599.323.4:636.09:616-036.4 (045)

Ольга НІКІФОРОВА, канд. вет. наук, доцент;

Олексій МАЗАННИЙ, канд. вет. наук, доцент

Державний біотехнологічний університет, м. Харків;

Олександр РЕШЕТИЛО, канд. вет. наук, доцент

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

ДЕКОРАТИВНІ ЩУРИ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНВАЗУВАННЯ ЛЮДИНИ

Актуальність. Декоративних щурів сьогодні використовують не тільки як лабораторних, кормових тварини, а і як домашніх улюбленців. Паразитози цих тварин є актуальною проблемою віваріїв, відділів кормових тварин зоопарків, зоомагазинів та власників тварин. Із небезпечних для людини паразитозів у щурів реєструють: гіменолепідози та нотоедроз. Часто на них хворіють діти, реєструють їх і у дорослих (Wieland Beck, Kurt Pfister, 2006; Watwe S. et al., 2008; Menelaos A Lefkaditis et al., 2015; Júlia Jarošová et al., 2020; Charu Singh et al., 2020; Fatemeh Goudarzi et al., 2021).

Особливий режим роботи віваріїв і відділів кормових тварин не захищає повною мірою щурів від інвазування гельмінтами та кліщами, які можуть бути небезпечними і для обслуговчого персоналу (Мазанний О. В., 2011; Нерод Е. В., 2016).

Мета роботи – дослідження декоративних щурів відділу кормових тварин КО «Харківський зоологічний парк» на наявність збудників паразитарних хвороб небезпечних для людини.

Дослідження проводили у 2021 році у відділі кормових тварин КО «Харківський зоологічний парк», копроскопічні та акароскопічні